

СТАНОВИЩЕ

на

доц. д-р Веселин Тодоров Беловеждов, дм,
Ръководител на Катедра по „Обща и клинична патология“, МУ – Пловдив

въз основа на зап. №Р-109-190/26.04.2018 г. и зап. №Р-109351/05.06.2018 г.

*относно конкурс за заемане на академичната длъжност
професор в областта на висшето образование 7. „Здраве и спорт“,
по професионално направление 7.1. „Медицина“ и
научна специалност „Обща и клинична патология“
за нуждите на Факултет „Фармация“ при МУ – Варна,
обявен в Държавен вестник бр. 24 / 16.03.2018 г.*

За конкурса са депозираны материали на хартиен и електронен носител от единствения кандидат доц. д-р Мария Ангелова Цанева, дм.

I. Кариерно развитие на доц. д-р Мария Цанева, дм.

Доц. д-р Мария Ангелова Цанева завършва магистратура по специалност медицина във ВМИ - Варна, след което през 1979 г. започва работа като лекар-ординатор-патологоанатом в окр. болница гр. Разград. От 1982 в продължение на 1 г. е асистент в МУ-Варна, а през 1983 отново се завръща на работа в болницата в Разград. През 1984 г. заема длъжността зав. отделение по патология в районна болница гр. Кубрат. В края на същата година продължава кариерата си в Медицинския факултет на Тракийския университет – Стара Загора, където през 1986 г. придобива специалност по патологоанатомия (Дипл. № 30189/1.06.1986). През 1991 г. тя става главен асистент, а през 1999 г. придобива ОНС „Доктор“ (дипл. № 26288 от ВАК, София) въз основа на защитена дисертация на тема „Морфо-функционално състояние на ендокринните клетки на стомаха при някои форми гастрити“. През 2007 г. доц. Цанева е избрана за Доцент по научна специалност 03.01.03 „Патологоанатомия и цитопатология“ (Дипл. № 24547 / 30.08.2007 г.). През същата година тя преминава на работа във Факултета по дентална медицина в катедрата по Медико-биологични науки, на МУ - Варна, а година по-късно продължава кариерата си във Факултета по Фармация, в Катедрата по предклинични и клинични науки, на която понастоящем е ръководител. Доц.

Цанева работи и в Университетската болница „Света Марина“, в която оглавява Клиниката по обща и клинична патология. Ангажиментите и включват учебно преподавателска, научно-изследователска, диагностична и консултативна дейност. Тя има диплом за Здравен Мениджмънт (Удостоверение № 099-33/1.04.2013 г.) и Педагогическа квалификация на обучители от лечебни заведения (№ СДО-99-587/28.12.2012 г.).

II. Описание на наукометричните показатели на доц. д-р Мария Цанева, дм.

Доц. Цанева представя следните публикации след 2007 г., когато е хабилитирана за доцент: 7 публикации равностойни на монографичен труд, като 4 от тях са в списания с IF; тя има 28 пълнотекстови публикации в наши списания, 6 обзорни статии в монографии, 4 статии в български сборници, 4 публикации в чужди списания без IF, една публикация в наше и две в чужди списания с IF. Доц. Цанева има и 44 участия в наши и международни научни прояви.

Общият импакт фактор от публикациите и научните съобщения на доц. Цанева е 25, 646, а индивидуалният е 6, 174 ; само от статиите той е : общ - 10, 253, индивидуален - 2, 2139.

Налице са и 174 цитирания в чуждите база данни, съгласно справката издадена от библиотеката на МУ - Варна.

III. Оценка на приносите на научните трудове на доц. д-р Мария Цанева, дм.

Доц. Цанева има общо 201 научни труда, от които 102 (50.75%) преди и 99 (49.25%) след присъждане на академичната длъжност „доцент“. По-голямата част от реално отпечатаните публикации (52 на брой) са през последните пет години (от 2013 до 2017 г. + 2018 г.) - 42 (80.76%).

Научните трудове са в различни области на клиничната и експериментална патология. Основната част от тях са изследвания върху заболявания на храносмилателната система при хора и експериментални животни. Повечето от публикациите са в колаборация с различни катедри на МУ- Варна и по своята същност са интердисциплинарни научни изследвания, позволяващи регистриране на ефекти и разкриване на патологични механизми на базата на морфологични, биохимични и имунологични изследвания. Системните

проучвания са 38 (73.08%), научните обзори са 10 (19.23 %) и 4 (7.69 %) казуистики (от общ брой =52).

Важна част от приносите, свързани с изследване на ефектите на мелатонина върху черния дроб и стомаха, са в основата на публикациите представени като съответни на монографичен труд. Те имат научно-приложен и оригинален характер защото изясняват механизмите на протекция на мелатонина при изгарянния на гореспоменатите органи. Тук има и принос с научно-теоретичен характер свързан с откриването на нов механизъм на антиоксидантна защита на мелатонина. Други приноси са посветени на туморна патология, главно на храносмилателния тракт – невроендокринни тумори и рак на стомаха. Те имат важно значение защото разграничаването на стомашно-чревния карцином от невроендокринните неоплазми в диагностичната практика е от съществено значение за определяне на терапевтичното поведение и прогнозата при пациентите.

Доц. Цанева посвещава част от своите изследвания на миелопролиферативните неоплазми. При тях се установява сигнификантна корелация между тежестта на носителство на $JAK2^{V617F}$ мутационните промени, костно-мозъчната ангиогенна активност и степента на костно-мозъчна фиброза.

Не по-малко стойностни са разработките свързани със сравнителен анализ на диагностичната стойност на хистологичните критерии за простатния карцином при оценка на минимална неоплазма в жлезата, както и анализа на експресията на СК19 в туморната тъкан на папиларния карцином на щитовидната жлеза и определяне на морфологичните промени в съседната нетуморна тъкан, както и на микроваскуларна плътност, определяща растежа и капацитета на тумора за метастазиране.

Част от приносите са свързани с експериментални модели като тук важно място заемат приносите свързани с изследвания на метаболитният синдром и инсулиновата резистентност, чиято социална значимост е голяма поради риска от развитие на сърдечно-съдови заболявания и диабет наблюдавани при последния. Има и приноси свързани с разнородни научни теми, разработки с клинична насоченост – редки случаи с акцент върху патоморфологичната диагноза, интердисциплинарни изследвания и др.

IV. Оценка на участието в научно-преподавателската дейност на доц. д-р Мария Цанева, дм.

Доц. Цанева е ангажирана в преподаването на студенти по медицина, дентална медицина, фармация, и специалностите - „Акушерка”, „Медицинска

сестра” и „Помощник фармацевт” на български език. Броят на часовата и годишна натовареност за последните четири учебни години (2013/14 – 2017/16) нараства от 126 ч. до 173 ч. Тя е представена почти изцяло от лекции, но има ангажименти и в упражненията.

Доц. Цанева е член на Държавна изпитна комисия за присъждане на специалност по Обща и клинична патология от 2015 г. и понастоящем. Освен това тя води курсове на специализанти по Обща и клинична патология и хематология, и СИД на студенти по медицина.

За периода от 2011 г. до 2016 г. доц. Цанева е била участник в 9 научно-изследователски проекта, в единия - като ръководител.

Доц. Цанева е била научен ръководител на двама успешно защитили докторанти и ръководи още трима като двама от тях са отчислени с право на защита. Тя е ръководител и на обучението на шестима специализанти, двама от които вече са придобили специалност.

Доц. Цанева е съавтор на първото и третото издание на учебник по обща патология, на един синтетичен (съкратен) вариант на същия учебник за студенти и специализанти по патология.

Тя е била член на научно жури в 10 случая, като 4 от тях са били организирани за процедури за хабилитация, а 6 - за защита на дисертации. В два от случаите доц. Цанева е била рецензент. Тя е била рецензент и на три научно-изследователски проекта.

Заключение : Кариерното развитие на доц. д-р Мария А. Цанева, наукометричните и показатели, приносите от научно-изследователската и дейност и преподавателската и натовареност съответстват на изискванията залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Р България и на правилника на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „Професор”.

Това ми дава основание да дам положително становище на доц. д-р Мария Цанева и ще гласувам да и бъде присвоено званието „професор“, а и си позволявам да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури също да подкрепят избора и за заемане на тази академичната длъжност към факултета по Фармация при МУ – Варна.

31.07.2018 г.

доц. д-р В. Беловежков, дм

